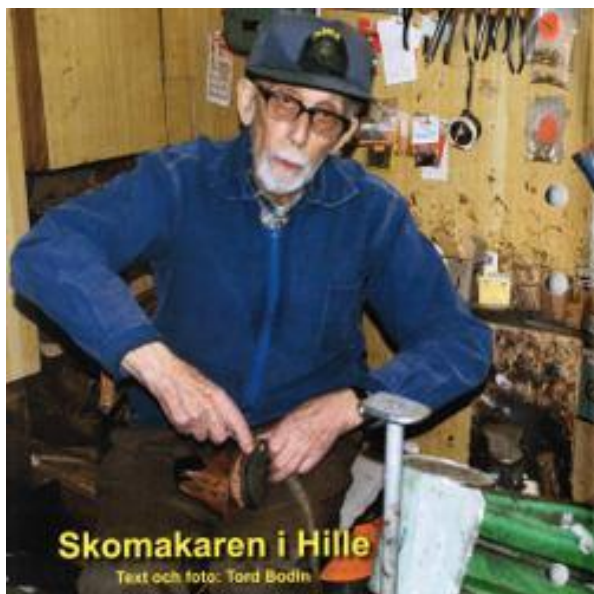

Skomakaren i Hille

Text och foto: Tord Bodin

Det är väl inte många, om ens någon, av äldre eller medelålders hillebor som inte besökt skomakaren i Hille. När man säger skomakaren är det förstås Nils Hållinder som åsyftas, men han är väl mest känd som Nisse.

Skomakeriet i Hille har gamla anor, det var Nisses far Karl Hållinder som startade rörelsen 1920, men då i bostaden vid gamla Mårdängsvägen. Karl kom från Hållnäs där han lärt sig skomakaryrket av en kusin.

"Min far var en arbetskarl", säger Nisse när han tar emot i sin verkstad och fortsätter att berätta. "Efter en kortare tid gavs möjlighet för min far att inreda sitt första riktiga skomakeri i Hille, det var i ett stall hos Erik Petter Öberg, som var sadelmakare till yrket."

Efter sju år och mycket letande, öppnades så möjligheten att införskaffa en alldeles egen lokal i centrala Hille året var 1930. Det var ett vagnslider över en källare där man förvarade tjära och fotogen för den intilliggande affären. Detta var den plats där skomakeriet ligger än i dag. På ena gaveln syns dörrarna och gångjärnen från den tid då det tjänade som vagnslider, bostadshuset byggde Karl 1933.

Fram till 1971 satt Karl i sin verkstad, då 92 år gammal, när en tragisk halkolycka inträffade.

Nisse föddes 1923 och efter diverse arbeten bland annat i skogen var det också hans tur att ta plats i skomakeriverkstaden. Året var 1937 så det har hunnit bli 70 år som skomakare säger han.

Inte undra på att de flesta hillebor känner honom, men å andra sidan känner han också de flesta hillebor. Han lever med sin tid, pratar datorer och bredband. "Någon egen dator har jag inte, men jag programmerar in i huvudet namnen på de jag träffar och har god kunskap om släktförhållandena, även om det börjar bli lite svårare idag med all nyinflyttning", menar han.

"Från början var jag anställd av min far men så småningom blev det omvända förhållandet." När Nisse ser tillbaka på åren som gått kan han konstatera att yrket har förändrats.

"Tidigare var man skomakare men på senare år hade man mera nytta av att vara kemist för det mesta är ju limmat nu för tiden. Förr hade man skor på fötterna, numera är det bara att fodral. "Se här", säger han och tar upp en sko av märket ecco, "det här skall vara en bra sko vad jag har hört", han tar ett tag och med lätthet sliter bort sulan.

Sådant här går inte att laga. Arbete har under åren aldrig saknats i den lilla verkstaden. "Det har varit tider när det funnits stora högar med skor här", säger Nisse och mättar ut med handen. "Det är klart att på senare år har det varit mycket annat också t.ex. väskor. Numera har jag det här bara på hobbynivå och lagar bara sådant jag har något material kvar till."

De senare åren har också skomakeriet utgjort en stor social nytta, det var många gubbar som satt här och pratade om dagarna, men nu är alla borta. Men helt hopplöst är det inte, hans yrkeskunnande efterfrågas och närmaste

dagarna väntas besök av skolklasser som vill se hur hantverket gått till. Innan vi avslutar vår pratstund avtäckes han en symaskin och säger:

"Det var den här maskinen som far och jag köpte tillsammans 1946 som gjorde att jag blev kvar som skomakare". Maskiner i all ära men nog är det handverktygen med sina nötta handgrepp som imponerar.

Många är mycket gamla, ja ända från 1800-talet.

De ligger nu i prydliga rader bredvid fatet med pligg och vittnar om tider som varit. En mapp med mallar av olika skodon dess storlek och köpare finnes också bevarad.

Historiens vingslag blir påtaglig över att vistas i verkstaden som lagat och försett hillebor med skor under nära 90 år.

[Hillebygden, Nr. 1, 2008]